

TÜRK KÜLTÜRÜNÜ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ YAYINLARI

TÜRKÇE-MOĞOLCA
MOĞOLCA-TÜRKÇE
KONUŞMA KILAVUZU

ТУРК -МОНГОЛ, МОНГОЛ-ТУРК
ХЭЛНИЙ ЯРИАНЫ ДЭВТЭР

Gantuul ODONT
Veysel ÇİFTÇİ

Ankara / 2015

TÜRK KÜLTÜRÜNÜ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ YAYINLARI

© Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü [TKAE], 2015.

Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü yayınlarının tamamının veya bir kısmının yayıncının yazılı izni olmadan herhangi bir yolla çoğaltılması yasaktır. Yayınların fikrî sorumluluğu ve imlâ tercihi yazarlarına aittir. Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü yayınlarında yer alan başka kaynaklardan alınmış tablo, resim ve benzeri şeylerin yasal kullanım sorumluluğu yazarlarına aittir.

Odont, Gantuul – Veysel Çiftci

Türkçe – Moğolca Moğolca – Türkçe Konuşma Kılavuzu / Gantuul

Odont – Veysel Çiftci

XVI+266 s.+VI, 19,5 cm.

ISBN 978-975-456-137-1

1. Moğolca 2. Türkçe 3. Konuşma Kılavuzu

TÜRK KÜLTÜRÜNÜ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ YAYINLARI

Genel Yayın Editörü

Prof. Dr. Dursun YILDIRIM

TKAE Editörü

Doç. Dr. Bülent GÜL

Eser Hakem Kurulu

Prof. Dr. Battulga TSEND

Doç. Dr. Feyzi ERSOY

Kapak Tasarımı

Yusuf AVAN

Sayfa Tasarımı

SEMETEYHAN [B. GÜL]

İletişim Adresi

Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü

Bahçelievler, 7. Cad. 69. Sok. Nu. 38, 06490 Ankara / TÜRKİYE

Tel: (00 90 312) 2133100 **Belgegeçer:** (00 90 312) 2134135

Genel ağ: <http://www.turkkulturu.org.tr>

e-posta: tkaedernegi@hotmail.com

Türkçe – Moğolca Moğolca – Türkçe Konuşma Kılavuzu, Etkileşim Basımevi'nde 1000 adet basılmıştır. (Kazımkarabekir Cad. 85/54-55 İskitler/ANKARA Tel: 3843136)

Ankara /2015

Sunuş

Elinizdeki eser Türk-Moğol kültür ilişkilerine katkıda bulunacaktır, diye düşünüyorum. Enstitü, daha önce çıkardığı Moğol atasözleri ve Moğol dili grameri gibi eserler ile iki kardeş halkın birbirini tanınmasına, birbirlerini öğrenmelerine önem verdiğini göstermiştir.

Günlük konuşma dilinde hayatın hemen her sahnesinde neyi nasıl soracağımızı, sorulduğunda nasıl cevap vereceğimizi bilmek;hangi tür söz kalıplarını kullanmamızı öğrenmek önemlidir.Elinizdeki küçük elkitabı böyle bir boşluğu doldurmaya hizmet edecektir.

Küçük elkitabı, Moğolistan'ı ziyaret edecek Türkler ve Türkiye'yi ziyaret edecek Moğol kardeşlerimiz için günlük hayatı kolaylaştıracaktır. Küçük elkitabı niteliğindeki bu konuşma kılavuzunu hazırlayan arkadaşları kutluyorum.

Dursun YILDIRIM

Enstitü Başkanı

Önsöz

“Özellikle kendilerine zaman ayırmam gereken saatlerde de işim ve bu kitabı hazırlamakla geçirdiğim süreçte bana hep destek olan eşime, desteğini esirgemeyen tüm yönetici ve çalışma arkadaşlarıma teşekkürler.”

Daha iyi anlamanın ve de anlaşmanın yolu iyi iletişimden geçer. İyi iletişim için ise dil bilmek önceliklerden biridir. İlk defa Ocak 2013'te gittiğim Moğolistan'da ortak değerlerimiz, dil kökenimiz ve aynı coğrafyayı paylaşmış olmamızın verdiği bir duygu yoğunluğu yaşadım. Ancak iletişim problemi yaşadığım kendimi ait olarak gördüğüm bu topraklarda Moğol kültürünü daha iyi anlamak, burada yaşayabilmek için Moğol dilinin öğrenilmesinin kaçınılmaz olduğunu gördüm.

Öğrenme girişimlerim yeterli kaynak olmadığı için uzun bir sürece yayıldı. Özel ders almam, sürekli okul kitaplarından öğrenmeye çalışmam ise Kiril alfabesini bilmediğim için pek mümkün olmadı. Ayrıca Moğolca öğrenmenin veya konuşmanın diğer bir zorluğu ise yazılışın dışında bir konuşma dilinin olmuş olması bu her şeyi daha da zorlaştırıyordu. Bu süreçte şuna kanaat getirdim ki yıllardır elde ettiğim dokümana ve sahip olduğum sözcük hazinesine sahip olmam öğrenme sürecinde çektiğim sıkıntıların başkası tarafından da çekilmemesi gerektiği idi.

İşte bu yüzden beraber Moğolca çalıştığım Hacettepe Üniversitesinde yüksek lisans eğitimi almak için Türkiye'ye gelmiş olan Gantuul Odont ile birlikte; kelimelerin Kiril alfabesi, Latin alfabesi ile yazılışlarının yanı sıra konuşma dilindeki telaffuzlarını da yazarak “ki bu çok zor ve daha önce denenmemiş olduğu için yazılı bir örneği olmayan bir şey” bir konuşma ve öğrenme kılavuzunu hazırlamaya karar verdik.

Bu süreçte en önemlisi de yazı dilinin konuşma dilindeki sesleri veremiyor olması idi. Daha önce konuşma dilinin pek bir örneği

olmadığı için onlarca kişi ile pratik yapılarak seslerin nasıl çıktığı ve bu sese en yakın kelimeyi bulmaya çalışmak ta çok zorlandık. Bu yüzden eleştiri alacağı kesin olan bir şeyi yazmamamız konusunda dostların telkinleri çok olmasına rağmen, tüm bunları göze alarak bu alan da ilk olan bu kılavuzu hazırlamaya karar verdik. Devletimizin sağladığı imkânlarla yaptığım çalışma ziyaretlerinde öğrendiğim ve elde ettiğim dokümanlar sebebi ile kendimi Ülkeme ve halkıma borçlu olduğumu düşündüğüm için oluşturduğumuz bu konuşma ve öğrenme kılavuzu, bana verilen imkânların neticesinde Moğolca öğrenmek ve Moğolistan'a ziyaret etmek isteyenlerin kullanabilecekleri bir kılavuzdur. Bu konuşma kılavuzunda en yakın sesi verebilecek kelimelerin seçimine özen gösterilmiştir ve günlük konuşma pratikliğini sağlayacağını düşünüyoruz.

Ayrıca bu kitap sadece Moğolca konuşmak ve öğrenmek isteyenlere değil ülkemizi ziyaret eden ve ya Türkçe öğrenmek isteyen Moğol kardeşlerimizin de karşılıklı ziyaretlerde temel konuşma ihtiyaçlarını karşılayacağı beklentisi ile hazırlanmıştır.

Faydalı olması ümidiyle...

Veysel Çiftci

Өмнөх үг

Манай хоёр орон өнө эртний түүх, соёлын уламжлал дээр тулгуурласан ахан дүүгийн харилцаатай, хамтын ажиллагаатай билээ. Монгол Улс, Бүгд Найрамдах Турк Улстай 1969 оны 6 дугаар сарын 24 нд дипломат харилцаа тогтоосон.

Тэр цагаас хойш хоёр орны найрсаг харилцаа улам бэхжиж, улс төр, эдийн засаг, соёл, боловсрол г.м. бүхий л салбарт өргөжин тэлсээр байна. Манай хоёр орны иргэд нэг сарын дотор хоёр улс руу харилцан визгүй зорчих сайхан боломж нээгдсэн. Үүний үр дүнд аялал зугаалга, ажил хэргийн шугамаар Монголыг зорих Турк иргэд, худалдаа наймаа, боловсрол, эрүүл мэндийн зорилгоор Туркийг зорих Монгол иргэдийн тоо өдрөөс өдөрт нэмэгдсээр байна. Тиймээс хоёр улсын иргэд саадгүй харилцан ойлгоцоход тус нэмэр болох үүднээс энэхүү Монгол-Турк, Турк-Монгол хэлний ярианы дэвтрийг бэлтгэсэн билээ.

Энэ бүтээлд танилцах, зочид буудалд, зоогийн газарт, аялал зугаалга г.м. олон салбарт хүмүүсийн харилцаанд өдөр тутам өргөн хэрэглэгддэг үг хэллэг, харилцан ярианы загварууд болон хоёр хэлний толь бичгийг оруулж өгсөн юм. Үүнээс гадна Турк үгийн дуудлагыг кирилл үсгээр, Монгол үгийн дуудлагыг латин үсгээр бичиж та бүхний цагийг хэмнэж, хэрэглэхэд илүү хялбар болгосон. Энэ бүгдийг нэг дор багтааж өгснөөрөө ном маань илүү өргөн хүрээг хамарч, та бүхний хэрэгцээг хангахуйц бүтээл болсон гэдэгт найдаж байна.

Энэхүү номыг бэлтгэхэд бүхий л талын туслалцаа үзүүлсэн хайртай ээж Б.Балганжав болон гэр бүлийнхэндээ, хүндэт багш нартаа ялангуяа Проф. Док. Ц. Баттулга, Doç. Dr. Feyzi ERSOY болон Bülent GÜL багшдаа мөн найз Б. Батзаяа, Б. Батцэнгэл, Г. Батмөнх, Zikran KAYA, Miyase TAŞ нартаа чин сэтгэлийн талархал илэрхийлье!

Номын цагаан буян дэлгэрэх болтугай!

Зохиогч Одонтын Гантуул

İ ç i n d e k i l e r

Sunuş / iii

Önsöz / v

1. Bölüm

Türkçe- Моғолca

Birkaç Önemli Söz – Зарим Чухал Үгс / 3

Temel Konular – Үндсэн Сэдэв / 4

Selamlaşma - Мэндлэх / 4

Kendinizi Tanıtma – Өөрийгөө Танилцуулах / 6

Tanışma ve Tanıştırma – Танилцах, Танилцуулах / 6

Karşılama - Уулзалт / 12

Vedalaşma – Түр Салж Явахдаа / 13

Teşekkür Etme – Талархал Илэрхийлэх / 15

Özür Dileme – Уучлал Гуйх / 16

Kabul Etme – Хүлээн Зөвшөөрөх / 17

Reddetme – Татгалзах / 18

Kutlamalar – Баяр Хүргэх / 19

Taziyede Bulunma – Эмгэнэл Илэрхийлэх / 20

Rica, İstek –Хүсэлт / 20

Soru Sözcükleri ve Örnek Soruları – Асуултууд Болон Жишээ
Асуултууд/22

Bilgi Edinme – Мэдээлэл Авах / 26

Adres ve Yol Sorma – Хаяг Болон Зам Асуух / 28

Hava Durumu Sorma, Söyleme – Цаг Агаар Асуух, Хэлэх / 31

Zaman Sorma, Zaman Bildirme ve Zaman Kavramları – Цаг Асуух, Цаг
Хэлэх Болон Цаг Хугацаатай Холбоотой Үгс / 33

Tarih Sorma, Söyleme – Он, Сар, Өдөр Асуух, Хэлэх / 37
Ülkeye Giriş-Çıkış – Улс руу Орох – Гаргах / 38
Giriş İşlemleri– Шалган Нэвтрэх / 38
Gümrük –Гааль / 41
Ulaşım ve Taşıma Araçları – Тээврийн Хэрэгсэлүүд / 44
Taksiyle Seyahat – Таксигаар Зорчих / 44
Otobüsle Seyahat – Автобусаар Зорчих / 45
Trenle Seyahat – Галт Тэргээр Зорчих / 47
Uçakla Seyehat – Онгоцоор Зорчих / 49
Barınma, Konaklama - Хоноглох / 52
Otel Arama, Otel Hakkında Bilgi Edinme – Зочид Буудал Хайх, Зочид
Буудлын Талаар Мэдээлэл Авах / 52
Kayıt – Бүртгэл / 56
Resepsiyon – Хүлээн Авах / 57
Oda Servisi – Өрөөний Үйлчилгээ / 58
Şikayetler – Гомдол / 59
Otelden Ayrılma – Зочид Буудлаас Гаргах / 60
Kiralama - Түрээс / 61
Ev Kiralama – ГэрТүрээслэх / 61
Araba Kiralama – Машин Түрээслэх / 62
Seyahat, Dolaşma, Gezme – Аялах, Зугаалах / 63
Kamu Hizmetleri – Нийтийн/Улсын Үйлчилгээ / 65
Postanede – Шууданд / 65
Bankada - Банканд / 66
Hastanede – Эмнэлэгт / 68
Eczanede – Эмийн Санд / 71
Ofiste – Ажил Дээр / 72
Poliste – Цагдаагийн Хэлтэст / 73
Özel Hizmetler – Хувийн Үйлчилгээ / 74
Restoran ve Cafede – Ресторан Болон Кафед / 74
Markette – Хүнсний Дэлгүүрт / 79

Kuaförde - Үсчинд / 80
Alışveriş – Худалдаа Наймаа / 82
Spor ve Eğlence – Спорт Болон Чөлөөт Цаг / 84
Sınıflandırılmış Sözcükler / 87
Sıfatlar- Тэмдэг Нэрүүд / 87
Günler - Гаргаг / 87
Aylar - Сарууд / 88
Sayılar-Дэс Тоо / 88
Vücut – Бие Эрхтэн / 89
Yiyecek ve İçecek – Идэж Уух Зүйлс / 90
Meyve ve Sebzeler – Жимс, Ногоо / 91
Ev - Гэр / 92
Yön - Зүг / 92
Ev Eşyaları – Гэр Ахуйн Хэрэгсэлүүд / 92
Hayvanlar - Амьтад / 94
İşaretler - Тэмдэгүүд / 94
Spor - Спорт / 95
Giysi - Хувцас / 96
Bina ve Kurumlar – Байшин, Байгууллага / 97
Eğitim - Боловсрол / 99
Renkler - Өнгөнүүд / 100
Meslekler - Мэргэжилүүд / 101
Ofis Eşyaları/ Malzemeleri – Оффис Хэрэгсэлүүд / 102
Mevsim – Улирал / 102
Gerekli Temel Fiiller/ En Çok Kullanılan 100 Fiil – Өргөн Хэрэглэгддэг
100 Үйл Үг / 102
Sözlük – Толь Бичиг / 107

2. Bölüm

Moğolca - Türkçe

- Зарим Чухал Үгс – Birkaç Önemli Söz / 149
- Үндсэн Сэдэв - Temel Konular / 150
- Мэндлэх - Selamlaşma / 150
- Өөрийгөө Танилцуулах - Kendinizi Tanıtmak / 151
- Танилцах, Танилцуулах - Tanışma ve Tanıştırma / 152
- Уулзалт - Karşılaşma / 157
- Уулзаад Түр Салахдаа - Vedalaşma / 158
- Талархал Илэрхийлэх - Teşekkür Etme / 160
- Уучлалт Гуйх - Özür Dileme / 161
- Хүлээн Зөвшөөрөх - Kabul Etme / 162
- Татгалзах - Reddetme / 163
- Баяр Хүргэх - Kutlamalar / 164
- Эмгэнэл Илэрхийлэх - Taziyede Bulunma / 165
- Хүсэлт, Гуйлт - Rica, İstek / 165
- Асуултауд Болон Жишээ Асуултауд - Soru Sözcükleri ve Örnek Soruları / 167
- Мэдээлэл Авах - Bilgi Edinme / 171
- Хаяг Болон Зам Асуух - Adres ve Yol Sorma / 173
- Цаг Агаарын Байдал Асуух, Хэлэх - Hava Durumu Sorma, Söyleme / 175
- Цаг Асуух, Хэлэх Болон Цаг Хугацаатай Холбоотой Үгс - Saat Sorma, Söyleme ve Zamanla İlgili Sözcükler / 177
- Он, Сар, Өдөр Асуух, Хэлэх - Tarih Sorma, Söyleme / 180
- Хил Нэвтрэх – Sınığı Geçmek / 182
- Шалган Нэвтрүүлэх - Giriş İşlemleri / 182
- Гаалийн Шалгалт - Gümrük Kontrol / 185
- Тээврийн Хэрэгсэлээр Зорчих - Ulaşım ve Taşıma Araçlarla Seyahat Etmek / 187

Таксигаар Зорчих- Taksiyle Seyahat / 187
Автобус Болон Метрогоор Зорчих - Otobüs ve Metroyla Seyahat / 189
Галт Тэргээр Зорчих - Trenle Seyahat / 190
Онгоцоор Зорчих - Uçakla Seyahat / 191
Байрлах, Хоноглох - Barınma, Konaklama / 195
Зочид Буудал Хайх, Зочид Буудлын Талаар Мэдээлэл Авах - Otel Arama, Otel Hakkında Bilgi Edinme / 195
Бүртгэл - Kağıt / 198
Хүлээн Авах - Resepsiyon / 199
Өрөөний Үйлчилгээ - Oda Servisi / 200
Гомдол - Şikayetler / 201
Зочид Буудлаас Гаргах - Otelden Ayrılma / 202
Түрээс - Kiralama / 203
Гэр Түрээслэх - Ev Kiralama / 203
Машин Түрээслэх - Araba Kiralama / 204
Аялал, Зугаалга - Seyahat, Gezme / 204
Нийтийн/Улсын Үйлчилгээ - Kamu Hizmetleri / 206
Шууданд - Postanede / 206
Банканд - Bankada / 207
Эмнэлэгт - Hastanede / 209
Эмийн Санд - Eczanede / 211
Ажил Дээр - Ofiste / 212
Цагдаагийн Хэлтэст - Poliste / 213
Хувийн Үйлчилгээ - Özel Hizmetler / 214
Ресторан Болон Кафед - Restoran ve Cafede / 214
Хүнсний Дэлгүүрт - Markette / 218
Үсчинд - Kuaförde / 219
Худалдаа Наймаа - Alışveriş / 220
Спорт Болон Чөлөөт Цаг - Spor ve Eğlence / 222
Ангилагдсан Үгс - Sınıflandırılmış Sözcükler / 225
Тэмдэг Нэрүүд - Sıfatlar / 225

Гарар - Günler / 225
Сарууд - Aylar / 226
Дэс Тоо - Sayılar / 226
Бие Эрхтэнүүд- Vücut, Organlar / 228
Хүнний Зүйлс- Yiyecek ve İçecekler (Gıda) / 228
Жимс, Ногоонууд – Meyve ve Sebzeler / 229
Гэр - Ev / 230
Зүг - Yөн / 231
Гэр Ахуйн Хэрэгсэлүүд - Ev Eşyaları / 231
Амьтад - Hayvanlar / 232
Тэмдэгтүүд - İşaretler / 233
Спорт - Spor / 234
Хувцас - Giysi / 235
Барилга, Албан Байгууллага - Bina ve Kurumlar / 236
Боловсрол - Eğitim / 238
Өнгөнүүд - Renkler / 239
Мэргэжилүүд - Meslekler / 240
Бичгийн Хэрэгсэлүүд - Ofis Eşyaları/ Malzemeleri / 241
Улирал - Mevsim / 241
Өргөн Хэрэглэгддэг 100 Үйл Үгс- Gerekli Temel Fiiller/ En Çok
Kullanılan 100 Fiil / 242
Толь Бичиг - Sözlük / 245

MOĞOL ALFABESİ

Аа – Aa	Aa
Бб – Bb	Bb
Вв – Vv	Vv
Гг – Gg	Ġġ
Дд – Dd	Dd
Ее – Ye ye	Éé
Ёё – Yo	Yo yo
Жж – Cc, j	Cc
Зз – Zz	Zz
Ии – İi	İi
Йй – İi	İi
Кк – Kk	Kk
Лл – Ll	Ll
Мм – Mm	Mm
Нн – Nn	Nn
Оо – Oo	Oo
Өө – Öö	Öö
Пп – Pp	Pp
Рр – Rr	Rr
Сс – Ss	Ss
Тт – Tt	Tt
Уу – Uu	Uu

Үү – Üü	Üü
Фф – Ff	Ff
Хх – Hh	Hh
Цц – Ts	TS ts
Чч – Çç	Çç
Шш – Şş	Şş
Щщ – ŞÇ	ŞÇ şç
Ъъ – sertlik işareti	'
Ыы – Iı	Iı
Ьь – yumuşatma işareti	'
Ээ – Ee	Èè
Юю – Yu	Yu yu
Яя – Ya	Ya ya